

Један Француз каже да би Срби сада требало да воде рачуна о југу Србије и да се боре за Републику Српску, а да је тужно, али да на Косово више не треба трошити снагу.

Пре неки дан прочитала сам једну кратку вест. Британски недељник *Економист* сматра, а агенција Бета преноси, да би се Република Србија нашла у великој неприлици ако би се којим случајем догодило оно што нико не очекује, то јест ако би Међународни суд правде донео пресуду против преседана који су начиниле косовске власти самопрогласивши независност, или пресуду у корист Србије којој је том приликом одузет део територије. Неприлика која би у том случају задесила Србију састојала би се, по мишљењу овог листа, у немогућности да „апсорбује два милиона непријатељски настројених Албанаца“. Да је повратак Косова у Србију „невоља“ знамо одавно, али разлог томе није само незгода око „апсорбовања“ непријатељски настројених Албанаца, већ је невоља и враћање косовских Срба који су толико дуго ван система државе Србије да би и за њих то представљало једнаку, а можда и већу муку интегрисати се у систем државе Србије него интегрисати се у неки полусистем полудржаве Косово.

Економист такође открива (а Бета преноси) да „неки српски званичници приватно признају да је прави циљ обраћања Суду да се Србија отараси Косова, а не да га поврати.“

– Они желе да izmanевришу Косоваре („Косовари“ су овде косовски Албанци а не сви становници Косова и не косовски Срби – како су их раније пежоративно називали сународници из других крајева Србије или екс-Југославије – прим.прев.); желе, дакле, да izmanевришу Косоваре – анализира даље *Економист* – у позицију у којој се осећају приморани да се врате за преговарачки сто, где би Србија могла да предложи размену севера Косова за такозвану Прешевску долину по принципу етничке структуре становништва.

Са првим делом запажања *Економиста* морали би, хтели не хтели, да се сложе сви иоле упућени у „проблематику“. Јасно је као дан да Србија не би имала појма шта да ради са Косовом да јој, којим случајем, неко врати ову територију. Српски медији не извештавају о томе како заиста изгледа Косово јужно од Ибра, српски читаоци немају представу о томе колико се тога у међувремену изградило, колико се младих Албанаца у међувремену школовало, Срби не знају да млађи Албанци данас заиста не знају српски,

али зато говоре завидан енглески – Србија, укратко, о Косову већ јако дуго не зна ама баш ништа.

За само годину дана од проглашења независности до непрепознавања се изменила и атмосфера у српским срединама, као и расположење косовских Срба по погледу немиле „интеграције“ у неки косовски систем у настајању. Пре новембарских избора, када се атмосфера захуктавала и када смо са српских медија могли да чујемо поруке упозорења косовским Србима да не излазе на те изборе и да нипошто не дају легитимитет квазидржави, неко је по обичају играо двоструку игру. Структуре које су с једне стране застрашивале људе да ће уколико се појаве на тим биралиштима остати без посла и бити занавек одбачени од своје матичне државе Србије, са оне друге стране (која није јавна) утврђивали су своје позиције на местима где се знало која ће опција бити победничка.

Јужније и нешто даље од владе Србије, неколико месеци пре него што се знало да ће у Грачаници, на пример, победу на изборима освојити Српска либерална странка, двоје презимењака, по потреби неистомишљеника а по потреби великих сабораца, стали су у један фронт. Мудрији презимењак избегао је да се кандидује за лидера ове велике српске средине предосећајући да би губитак те битке значео и губитак неких других, можда много важнијих, позиција. **Није, на крају, било тешко погодити да ће победити онај који се већ инсталирао у Тачијевој влади – боља је логистика.**

Онај мање промишљени, старији и који је пропустио да у овај посао уђе довољно зихерашки – кандидовао се и, очекивано, изгубио.

Пре него што је било очигледно да опција двоје презимењака нема изгледа за победу, њихов заједнички и, за национално устројене Србе, веома битни и уверљиви аргумент којим су правдали ово „учешће у нелегалним институцијама“ сводио се углавном на позивање на њихову националну опредељеност и упозорења да ће ако победи она друга опција у којој су либерали, који су већ учествовали у влади квазидржаве, косовски Срби бити коначно сасвим асимиловани у албанско друштво, да ће тиме изгубити онај свој национални идентитет који им је већ јако дуго представљао једини штит од албанске експанзивне ћуди, те да ће се, ако победе албански Срби (то јест либерали) српско Косово заиста за вијек и вјекова преселити у историју, народне песме и присећања неких избеглица и неких ратника која више нико неће имати живаца да слуша.

То је, до једне границе, било уверљиво. Причали су о школству у које нам Албанци не смеју дирати, причали о здравству, о некаквој задрузи и којечему што је звучало утешно за оне који су схватили, иако нерадо, да им на Косову нема будућности ако се не укључе у те прокажене институције квазидржаве, макар само на локалном нивоу.

Међутим, то ипак није било довољно уверљиво; па како није нова ствар да нема потребе убеђивати оне који су већ убеђени, а да је оних колебљивих који би да остану и у Србији и на Косову најмање, и да се на њихове гласове не треба ослањати, јер они углавном неће ни изаћи на биралишта – логично је било да опција коју су нудили презимењаци не успе.

Презимењак који је био довољно лаковеран да се кандидује сада ће дати све од себе да објасни свету о каквој је великој превари и крађи реч. Онај други, вештији, говориће да се све на крају крајева још и добро завршило – јер Грачаница је српска, децентрализација успева а то је, сви ће се сложити, и био основни циљ. **На крају, истина је. То јесте победа.**

Недуго након албанских избора гледали смо српске изборе на које су изашли они који се праве да албанских није ни било и који су, сви до једног, обећавали Лепосавцима да ће Лепосавић бити у Србији. За разлику од остатка Косова и Метохије који неће бити у Србији.

Један од кандидата на српским изборима у српском Лепосавићу био је и министар за Косово и Метохију. За то време, онај други из Министарства, који је додуше педантно слао поруке Србима да не излазе на албанске изборе, одлазио је на састанке у Чаглавицу и већ којекуда, свестан да брод зван Министарство за КиМ увељико тоне и да му ваља тражит паметнијега посла.

А шта се за то време дешавало у Београду?

На свим вестима свих ТВ станица слушали смо свињском грипу и плашили се како ћемо за који месец сви помрети од истог уколико се не вакцинишемо – а вакцине, авај, нема па нема. У паузама приче о новој куги слушали смо о томе како неће више бити виза и како ћемо након скоро двадесет година бити пуштени из кавеза.

На питање да ли косовски Срби треба или не треба да изађу на изборе које расписује влада Косова већина грађана Србије (без Косова) одговарала је са „треба да изађу“ или

је барем тако тврдио Стратеџик маркетинг, који већ дуго на свом сајту тамо где набраја земље југоисточне Европе са којима сарађује као засебну државу има и Републику Косово.

Шта мисле грађани Србије, шта мисли Војводина и шта, на крају, мисле све земље региона о томе да ли Срби са Косова треба или не треба да се интегришу у новонасталу државу? Мисле, изгледа, да треба. Шта значи та „интеграција“ у систем који још увек де факто и не постоји, да ли „интеграција“ подразумева губитак националног идентитета, потпуно нестајање једног народа у асимилацији – питања су која превазилазе тренутак у коме се налазимо. Интегрисати се, учествовати и прилагодити се стварности у којој живиш – у принципу не значи и нестати. Одрећи се своје државе, чак и ако ова није присутна на територији на којој се налазиш – у пракси ипак значи, на крају, у једном тренутку и нестати као народ који је наједном постао мањина на својој бившој земљи.

Да ли је званични Београд крив што косовски Срби осећају потребу да се њихова интеграција одвија у строгој тајности – вероватно јесте. Да ли је склоност да се све крије и да се готово ништа од ствари које су битне и имају везе са стварношћу не ради отворено својствена српском или косовско-српском менталитету – да, јесте. Све је то тако и све је то јасно и све је то одавно још требало да је апсолвирано.

Оно што, међутим, није јасно у предвиђањима *Економиста* а по питању „поновног седања за преговарачки сто“ тиче се размене територија. Цртање нових граница увек мирише на рат или претњу ратом којом се хоће да постигне – шта? Да Срби у страху да ће се дефинитивно опростити од Коридора 10 (који је, ма како ружно звучало, стратешки значајнија тачка од Лепосавића, па и целог севера Косова) напакон заиста и јавно дигну руке од Косова и приче о подели Косова? Или, што би било горе, да Срби у стању кад се још нису опоравили од пораза због губитка Косова – што јесте највећи пораз – пристану на идеју одрицања од такозване Прешевске долине само зато што су тамо „ионако углавном Албанци“. И да нам, на крају, тај губитак једине стратешки занимљиве тачке која је остала након распарчавања државе – представе као победу наше дипломатије која се, ето, упркос свему изборила за то парченце бивше српске земље, које осим вештачког језера Газивода (испод кога је сам бог зна колико потопљених српских села и цркава, и што је још једна од невероватних и тужних прича о томе како је Србија уништавала српско Косово) нема ништа што би занимало било коју озбиљну државу.

Коридор 10, опет, занима многе озбиљне државе и можда је то разлог повике одређених структура на војну базу коју је Република Србија ипак успела да издејствује на правом месту.